

נשים בצל מגפת הקורונה

ריכוז נתונים לקראת יום האישה 2021

כ"ג באדר תשפ"א // 7 במרץ 2021

כתיבה // עדו אבגר
אישור // אורלי אלמגור לוטן, ראש צוות
עיצוב והפקה // מחלקת הדפוס והפרסומים של הכנסת

תוכן עניינים

1.	בריאות פיזית ונפשית	2
1.1	מחלת קורונה במבט מגדרי	2
1.2	מצב נפשי, לחץ וחרדה וחשש מקורונה	4
1.2.1	פניות לקבלת תמיכה נפשית טלפונית בתקופת הקורונה	5
1.2.2	פניות לקבלת סיוע נפשי מקופות החולים	6
1.3	ביצוע בדיקות סקר	7
2.	תעסוקה	8
2.1	מועסקים ומובטלים לפי מגדר	9
2.2	פיטורי נשים מוגנות וצמצום משרתן	11
2.3	מענקים לעצמאים	11
2.4	עבודה מהבית	12
2.5	עבודות בית	13
3.	ביטחון אישי והיפגעות	15
3.1	אלימות במשפחה	17
	במבט קדימה	19
	מקורות	20

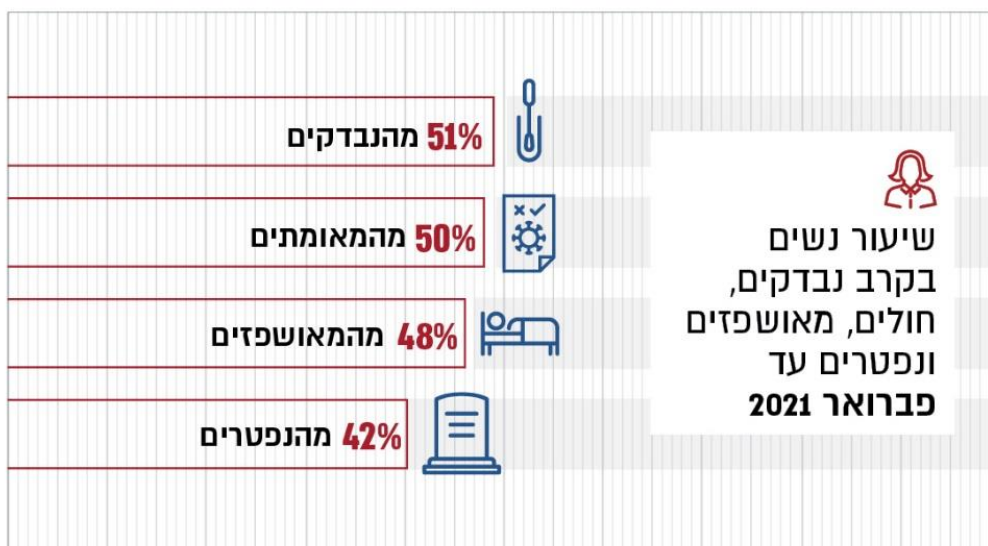
לפני כשנה פרץ משבר הקורונה. לקורונה היו (ועדיין יש) השלכות בריאותיות, כלכליות וחברתיות מרחיקות לכת, אשר חלקן עשויות להיות ארוכות טווח. אמנם השלכות אלו לא פסחו על אף קבוצה בחברה, אולם יש הבדלים באופן בו הן השפיעו על קבוצות אוכלוסייה שונות.

לקראת יום האישה, מרכז המחקר והמידע של הכנסת ריכז לקט נתונים מכמה זירות בהן עשויה להימצא השפעה שונה של משבר הקורונה על גברים ועל נשים¹: בריאות פיזית ונפשית, תעסוקה וביטחון אישי. ראוי לציין, שהאתגרים שישראל מתמודדת איתם אינם שונים מהאתגרים שמדינות אחרות מתמודדות איתן בהקשר הזה, ושגם במדינות אחרות נמצאה השפעה שונה על גברים ונשים בזירות אלו.¹

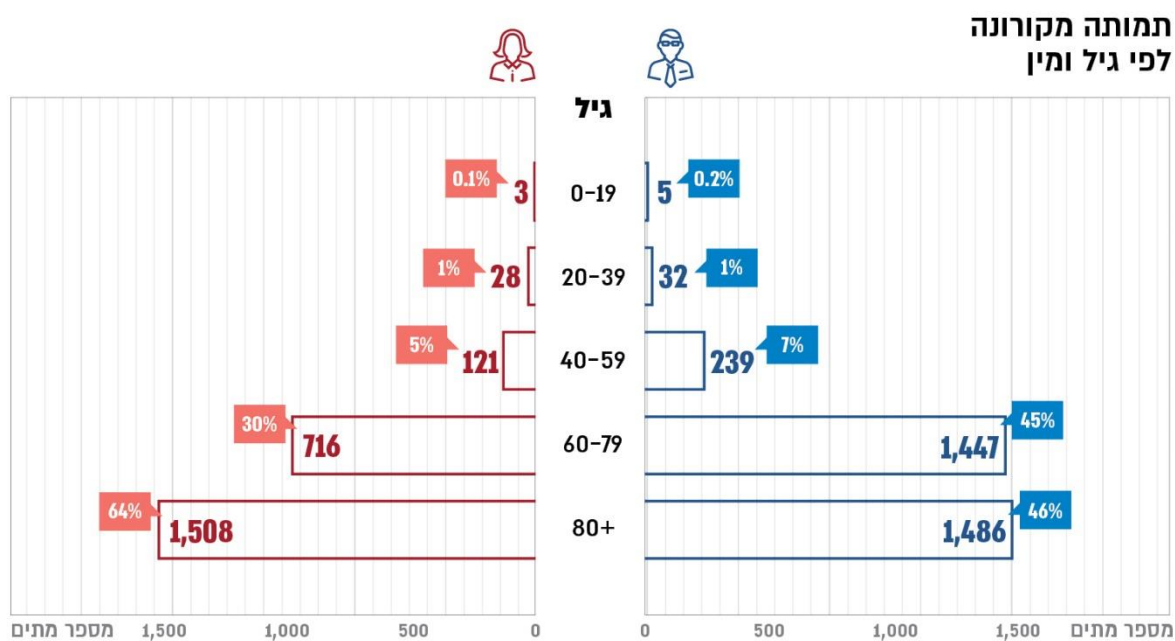
¹ במסגרת מסמך זה אנו עושים שימוש במונחים המגדריים – גבר ואישה, גם כדי לציין הבחנה בין המינים – זכר ונקבה.

1. בריאות פיזית ונפשית

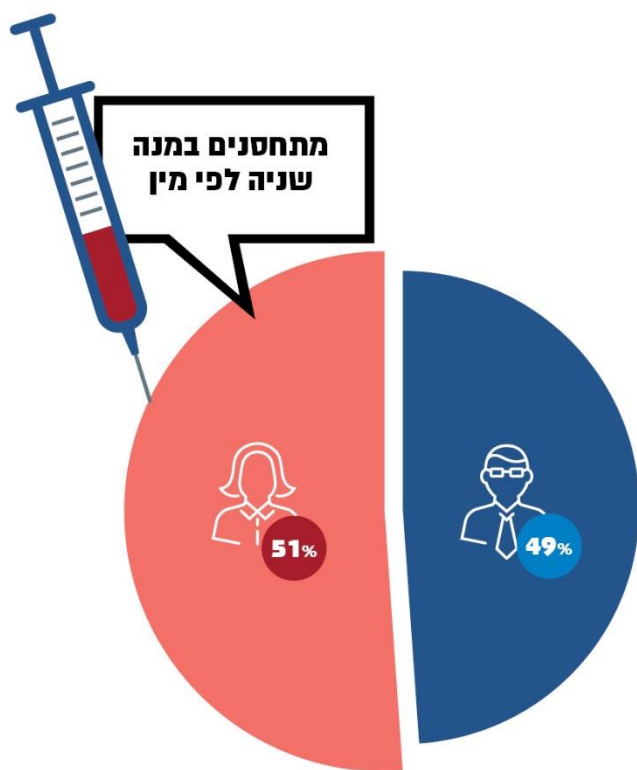
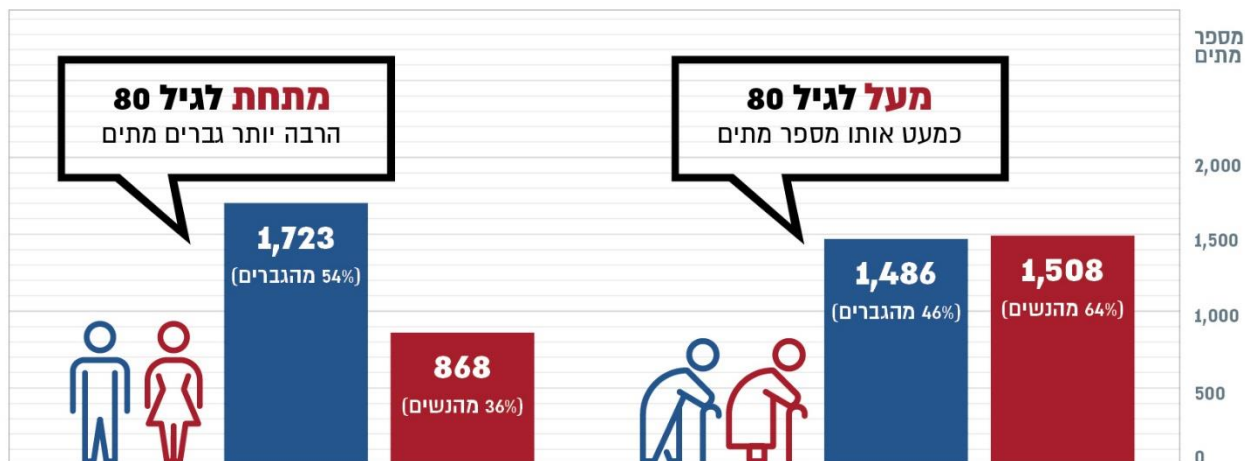
1.1 מחלת הקורונה במבט מגדרי²

עד ה-22 בפברואר 2021 נפטרו מקורונה 5,585 בני אדם.

בקרב הנפטרים בני ה-80 ומעלה יש מספר כמעט שווה של גברים ונשים, אך **בעוד שבנות ה-80 ומעלה מהוות כמעט שני-שלישים מכלל הנפטרות מקורונה, בני ה-80 ומעלה מהווים פחות ממחצית מכלל הנפטרים הגברים.** בהקשר זה נזכיר כי יש הבדלים בתוחלת החיים של נשים וגברים וכ-60% מבני ה-80 ומעלה הן נשים.

מבין מי שהתחסנו עד ה-18 בפברואר 2021 – שיעור הנשים דומה לשיעורן באוכלוסייה הרלוונטית (גיל 16 ומעלה). נתוני המחסנים במנה הראשונה מתפלגים באופן דומה.

1.2 מצב נפשי, לחץ וחרדה וחשש מקורונה

לאורך שנת 2020 ערך הלמ"ס כמה סקרים שבדקו היבטים שונים של חוסן אזרחי.

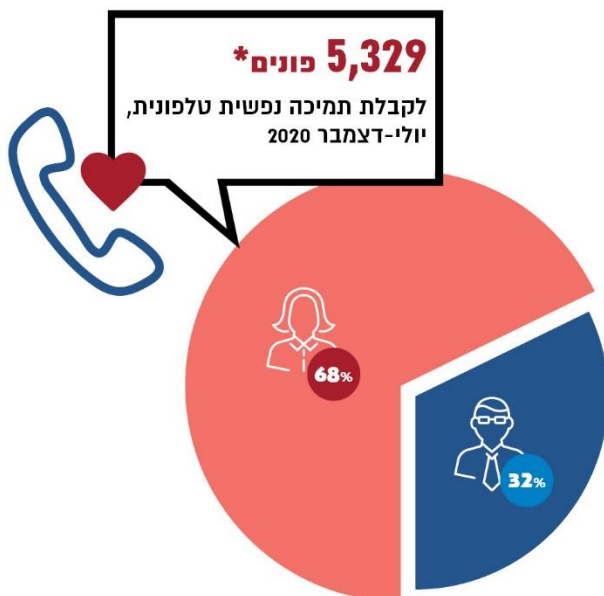
שיעור הנסקרות שדיווחו על תחושת בדידות, לחץ וחרדה, ועל חשש להידבק בנגיף בתקופת הקורונה, היה גבוה מהשיעור המקביל בקרב הנסקרים הגברים.³

גם במדינות האיחוד האירופי נשים דיווחו על רמות מתח, בדידות ודיכאון גבוהות משל גברים ועל אופטימיות פחותה לגבי עתידן.⁴

1.2.1 פניות לקבלת תמיכה נפשית טלפונית בתקופת הקורונה

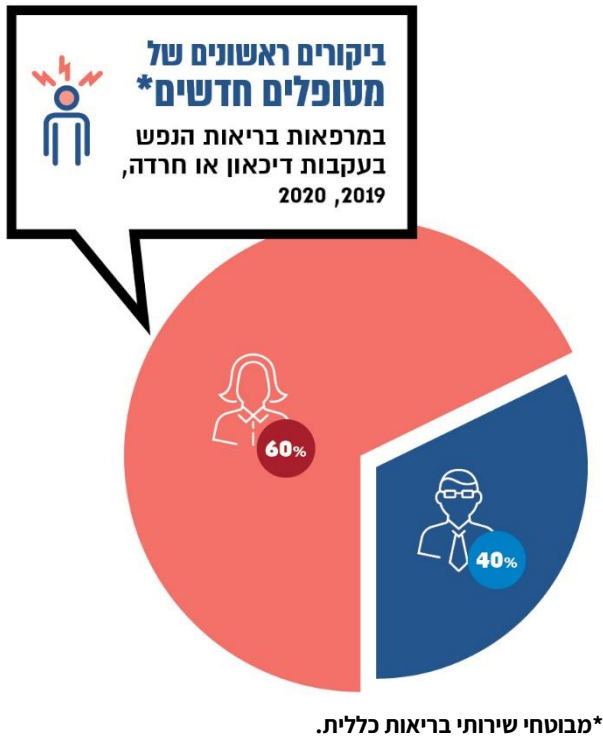
ביולי 2020 יזם משרד הבריאות בשיתוף קופות החולים תוכנית לתמיכה נפשית טלפונית בתקופת הקורונה, במסגרתה זכאי כל אדם לשלוש שיחות תמיכה בטלפון עם מטפל בריאות הנפש. בשיחות ניתנים תמיכה נפשית וכלים להתמודדות עם החששות, אי הוודאות והלחץ שנוצרו על רקע מגפת הקורונה. במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר ממשרד הבריאות כי השירות נפתח בקופות במהלך יולי-אוגוסט 2020 וכי **עד סוף שנת 2020 התקיימו במסגרתו כ-13,000 שיחות**. למשרד לא היו נתונים בפילוח מגדרי.

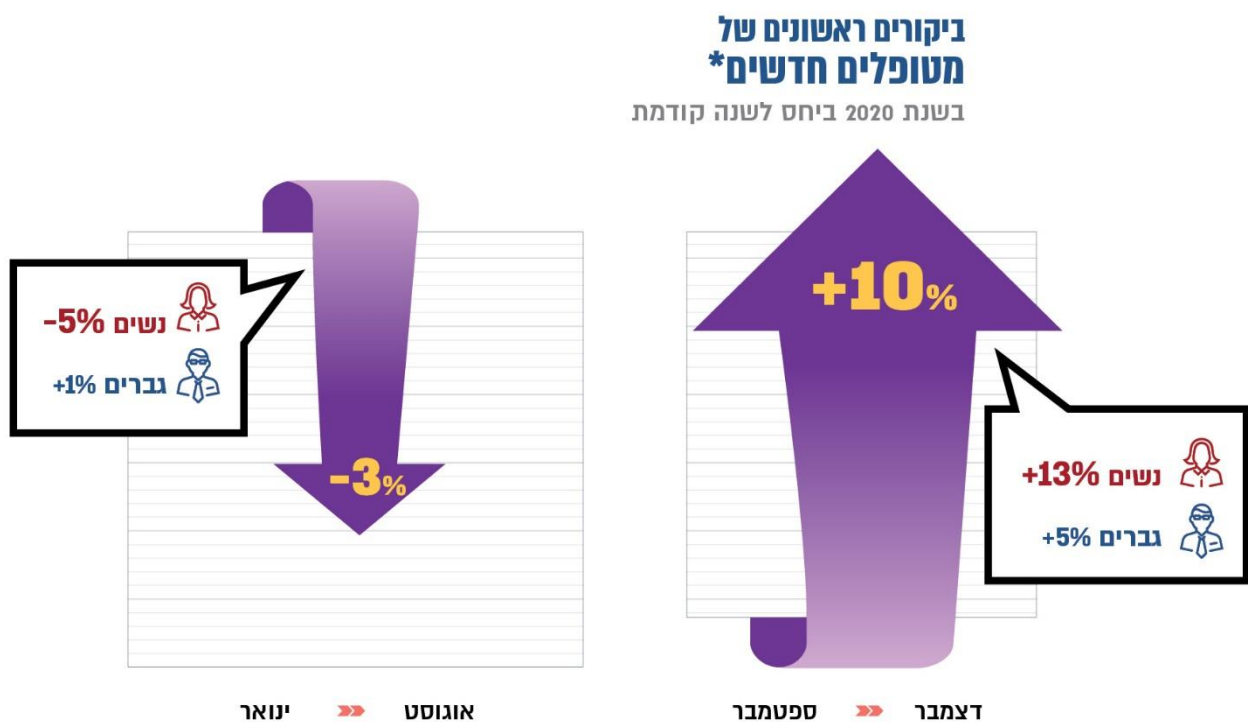
קופות החולים מכבי, מאוחדת ולאומית העבירו לידינו נתונים מפולחים מגדרית על מבוטחים שלהן שפנו לשירות. מהנתונים עולה כי **רוב הפונים הן נשים**.⁵

*מבוטחי מכבי שירותי בריאות, קופת חולים מאוחדת ולאומית שירותי בריאות.

1.2.2 פניות לקבלת סיוע נפשי מקופות החולים

על פי נתוני שירותי בריאות כללית, קופת החולים הגדולה במדינה, כ-60% מהביקורים הראשונים של מטופלים חדשים (שלא טופלו בתחום בריאות הנפש מאז 2015) במרפאות בריאות הנפש בעקבות דיכאון או חרדה (כולל פגישת המיון הראשונה – Intake) ב-2019 וב-2020 היו של נשים.

*מבטחי שירותי בריאות כללית.

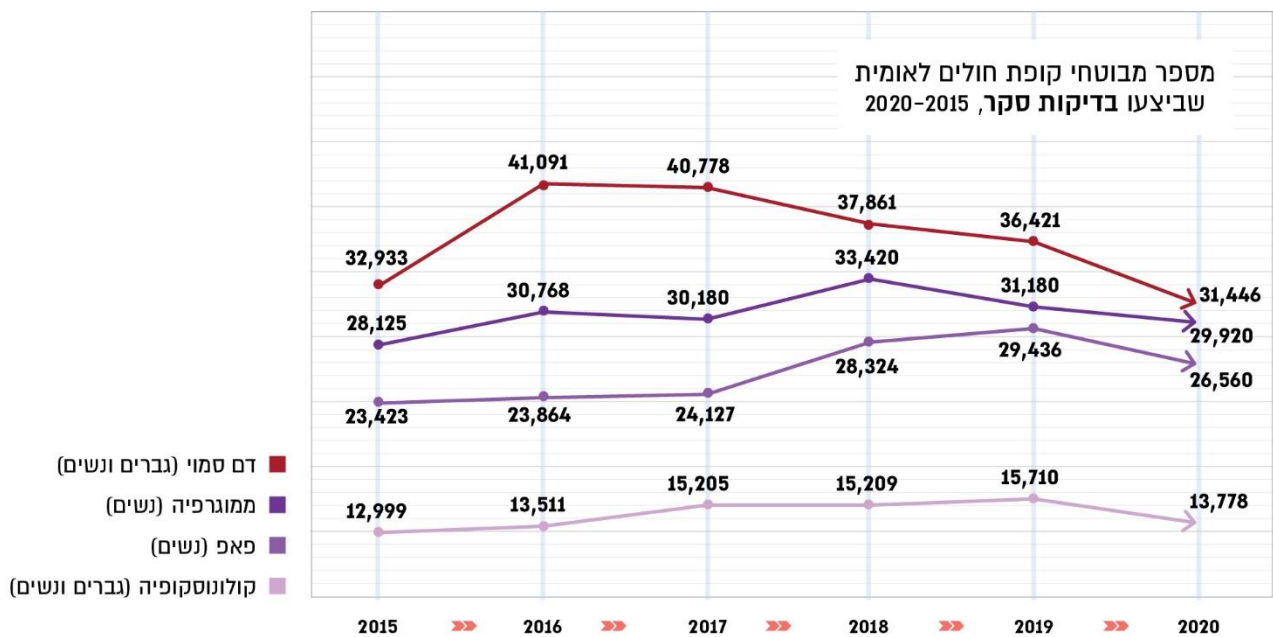
בחודשים ינואר-אוגוסט 2020 חלה ירידה קלה (-3%) במספר הביקורים של מטופלים חדשים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. לעומת זאת, בחודשים ספטמבר-דצמבר 2020 חלה עלייה של 10% במספר הביקורים של מטופלים חדשים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. פילוח הנתונים על פי מגדר מעלה כי עיקר השינוי היה בקרב

נשים – ירידה בשיעור של 5% בחודשים ינואר-אוגוסט ועליה של 13% בחודשים ספטמבר-דצמבר, לעומת עלייה של 1%-5% אצל הגברים, בהתאמה.⁶

בהקשר זה נמסר משירותי בריאות כללית בדצמבר 2020, כי מערך בריאות הנפש מאופיין בזמני המתנה ארוכים ולכן עשוי לחלוף זמן רב ממועד הפניה ועד שהמטופל יוכל לבקר במרפאה בפועל, וכי בחודשים האחרונים נרשמת עלייה הדרגתית בפניות.⁷ מגמה דומה עולה מתשובת מכבי שירותי בריאות, שלא כללה נתונים אך צוין בה כי בתחילת משבר הקורונה לא נצפתה עליה משמעותית במספר הפניות והמטופלים בתחום בריאות הנפש במכבי, אולם ככל שהמשבר התמשך נצפתה עליה הדרגתית במספר המטופלים, ובכללם מטופלים חדשים.⁸

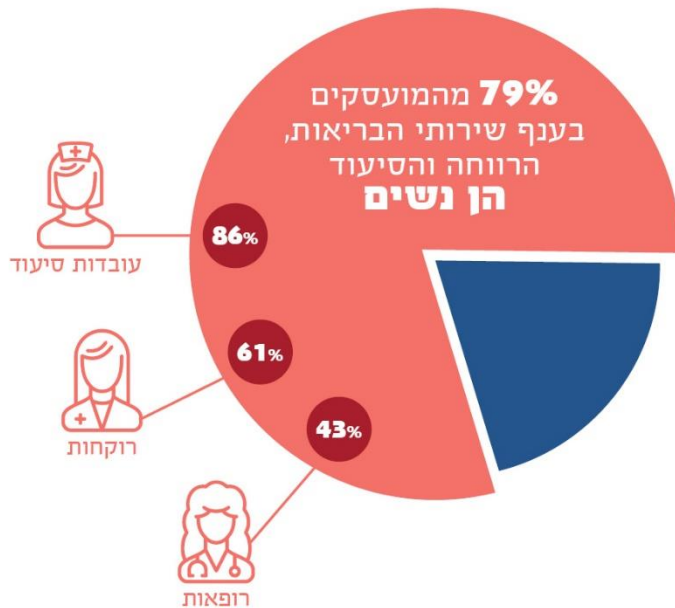
1.3 ביצוע בדיקות סקר

אחת הזירות בהן ביקשנו לבחון את השפעת הקורונה היא הרפואה המונעת, וספציפית עריכת בדיקות סקר לאיתור מוקדם של מחלות. ממכבי שירותי בריאות ומקופת חולים מאוחדת נמסר לנו כי נרשמה **ירידה בביצוע בדיקות סקר במהלך תקופת הקורונה, וספציפית במהלך הסגר הראשון שהוטל במטרה למנוע את התפשטות הנגיף.**⁹ לאומית שירותי בריאות העבירה לידינו נתונים מפולחים מגדרית לגבי ביצוע הבדיקות השונות בשנת 2020 ביחס לשנים קודמות (דפוסי השינוי במספר הבדיקות של גברים ושל נשים בבדיקות דם סמוי וקולונוסקופיה היו דומים, ועל כן הן מוצגות יחד).¹⁰

2. תעסוקה

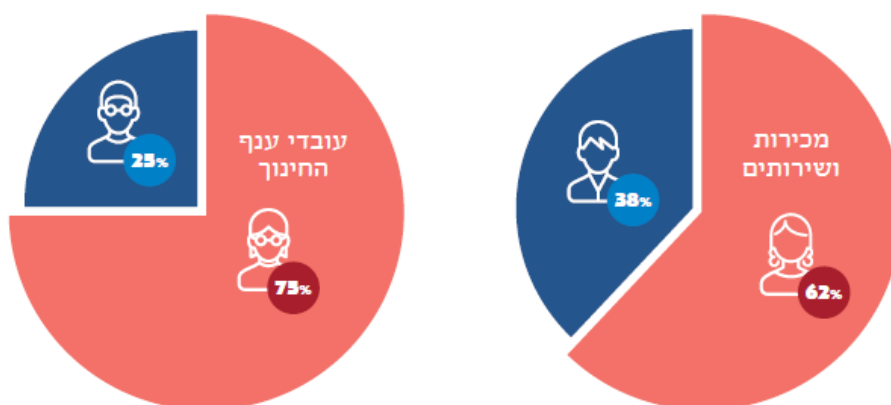
למגפת הקורונה ולמהלכים שיושמו על מנת לנסות ולמנוע את התפשטותה יש השלכות משמעותיות על שוק העבודה. בישראל, בדומה למדינות אחרות, שוק העבודה מאופיין בהבדלים מגדריים – הן בדפוסי ההעסקה של גברים ונשים (ובפרט היקפי התעסוקה) והן בקיומם של ענפי תעסוקה שמאופיינים בריבוי מועסקים גברים לעומת ענפים שמאופיינים בריבוי מועסקות. לכן השפעת הקורונה על נשים וגברים בשוק העבודה היא שונה.

נשים הן רוב המועסקים בתחום הבריאות, מה שמציב אותן בסיכון מוגבר להידבקות בנגיף הקורונה.¹¹

נשים מהוות שני-שלישים מעובדי מערכת הבריאות בעולם, כולל 85% מהאחיות והמיילדות.¹²

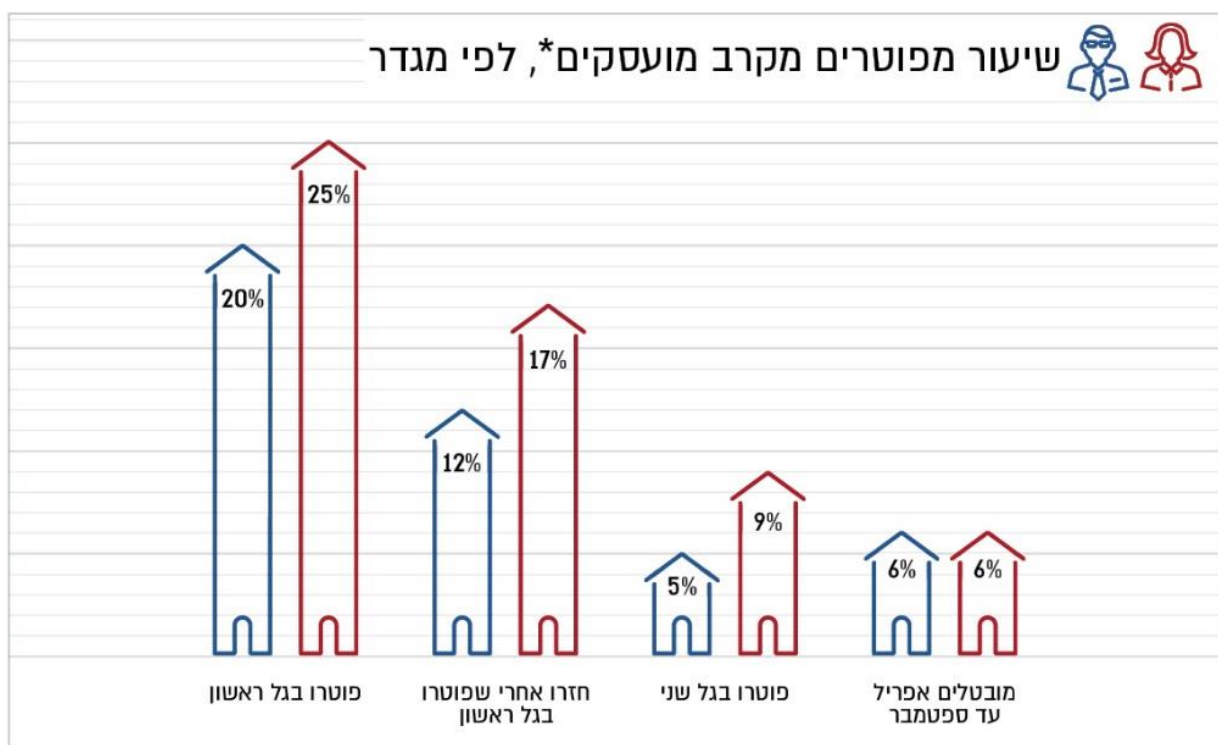

חוב נשי בקרב המועסקים בולט גם בעוד ענפים המאופיינים באינטראקציות מרובות של העובדים עם אנשים נוספים, אשר עלולות להגביר את הסיכון להידבקות.¹³

הדומיננטיות הנשית בתחומי החינוך והמכירות מסייעת גם להסביר את השיעור הגדול של נשים שפוטרו או הוצאו לחופשה ללא תשלום (חל"ת) על רקע המגבלות שהוטלו על ענפים אלו במסגרת המאבק בהפצת נגיף הקורונה, כפי שיוצג מיד.

2.1 מועסקים ומובטלים לפי מגדר

המגבלות שהוטלו על המשק בניסיון לבלום את התפשטות הקורונה הביאו לפיטורים ולהוצאה לחל"ת של מאות אלפי עובדים. על פי נתוני המוסד לביטוח הלאומי, **נשים פוטרו או הוצאו לחל"ת בשיעור גבוה יותר מגברים**, הן בגל הפיטורים הראשון (מרץ-אפריל 2020) והן בגל השני (ספטמבר 2020). לצד זאת, שיעור החזרה לעבודה בין הסגרים היה גבוה יותר אצל נשים. שיעור המועסקים שלא חזרו לעבודה מאז הסגר הראשון היה דומה בקרב גברים ונשים.¹⁴

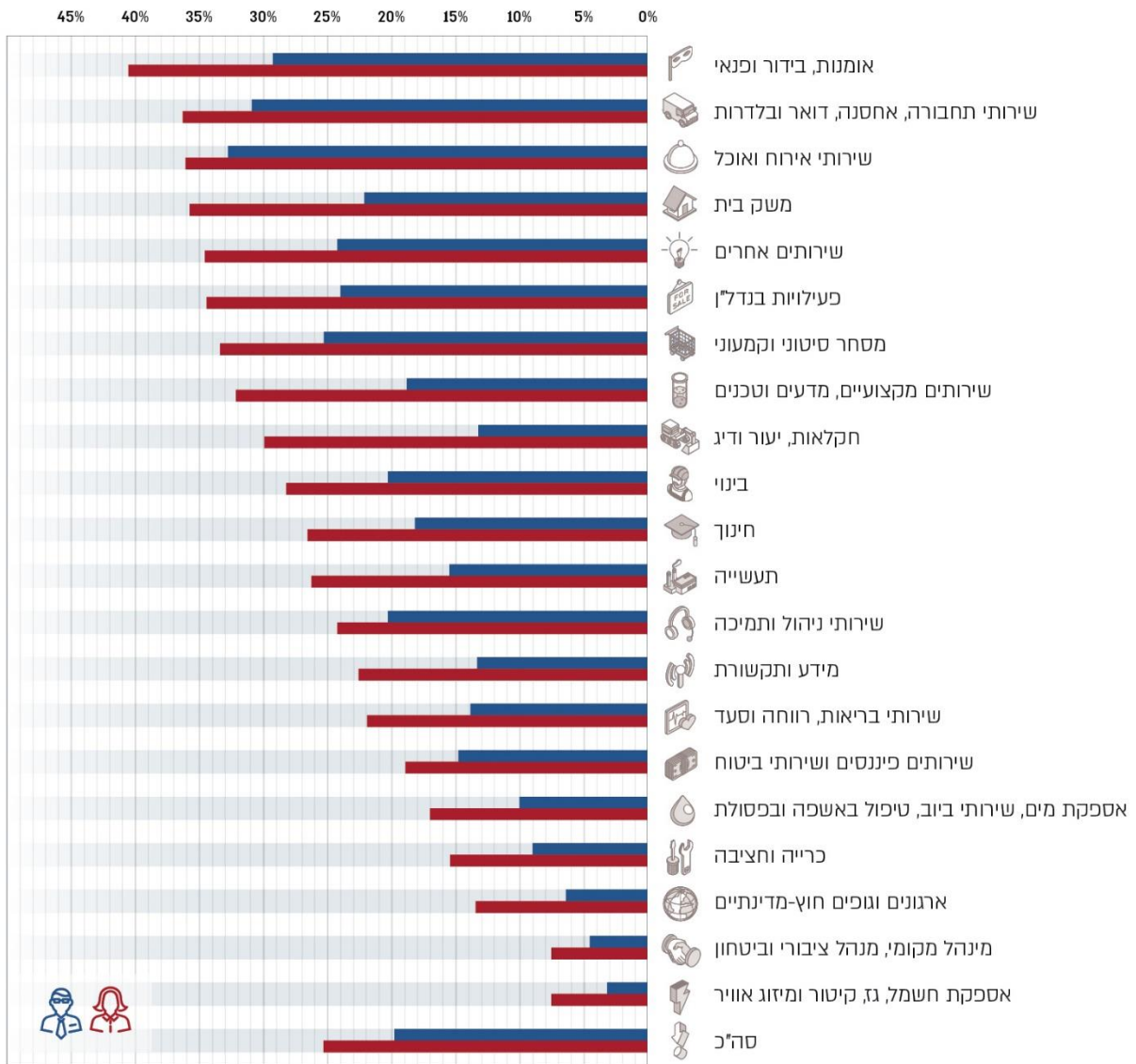
* כולל עובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום; מקרב מועסקים ב-2019.

נתוני האיחוד האירופי על אובדן משרות בתקופת הקורונה מעידים גם הם על פיטורי נשים בשיעור גבוה יותר מאשר גברים, זאת בשונה ממאפייני גל הפיטורים בעקבות המשבר הכלכלי העולמי בשנת 2008, אז שיעור הפיטורים בקרב גברים היה גבוה יותר.¹⁵

בחינת שיעורי המפוטרים לפי ענף תעסוקתי מעלה כי בכל הענפים, הן אלו שרוב המועסקים בהם גברים והן אלו שרוב המועסקים בהם נשים, שיעור הנשים שפוטרו או הוצאו לחל"ת מכלל המועסקות היה גבוה מהשיעור המקביל בקרב הגברים.¹⁶ כלומר – **שיעור הפיטורים הגבוה בקרב הנשים לא נבע מחלוקה בין ענפים** (אולם ייתכן שנבע מחלוקת תפקידים פנים-ענפית).

שיעור מפוטרים מקרב מועסקים* בגל הראשון, לפי ענף תעסוקה ומגדר

* כולל עובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום; מקרב מועסקים ב-2019.

2.2 פיטורי נשים מוגנות וצמצום משרתן

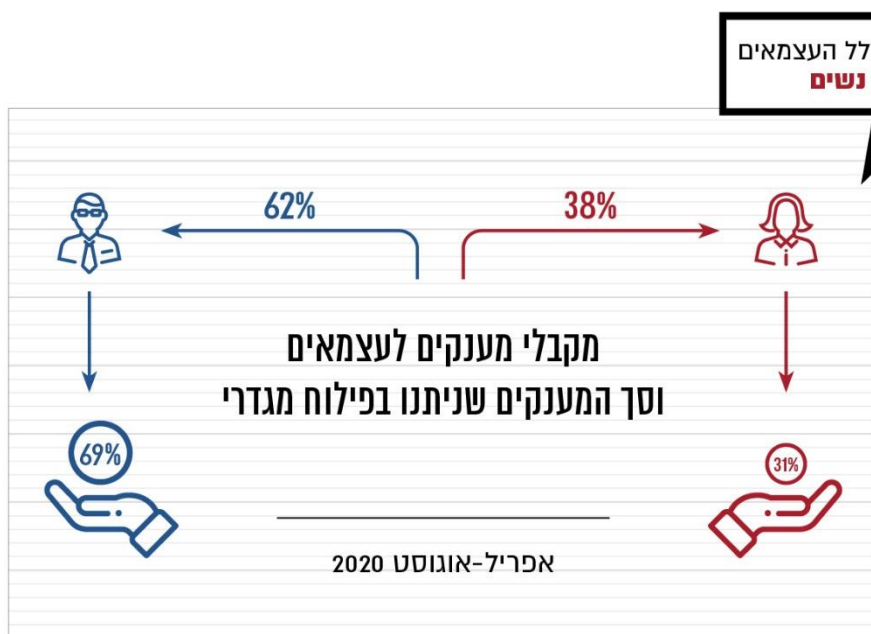
קבוצה פגיעה במיוחד מקרב המועסקים היא נשים בהריון או לאחר הלידה. לכן קבע המחוקק מגבלות על האפשרות לפטר או לפגוע במשרה או בהכנסה של עובדות במהלך ההיריון, בתקופת הלידה וההורות ופרק זמן מסוים אחריה וכן בזמן טיפולי פוריות. בכדי לפטר או לצמצם משרה או שכר של עובדת בתקופות אלו נדרש היתר מטעמו של שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

המגבלות שהוטלו על פעילות המשק הביאו לעלייה ניכרת במספר הבקשות להיתר שהוגשו מאז פרוץ המשבר ועד סוף ינואר 2021.¹⁷

2.3 מענקים לעצמאים

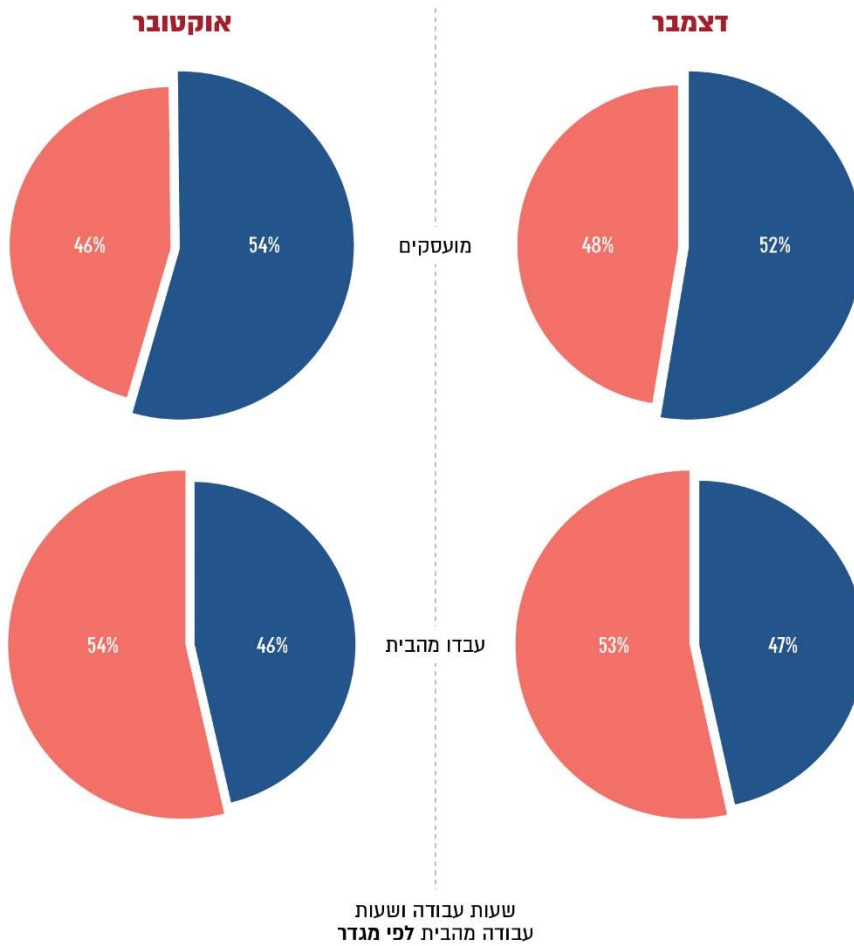
במסגרת תוכניות הסיוע להתמודדות עם משבר הקורונה הוענקו מענקי הסיוע לעצמאים ולעסקים.

שיעור הנשים מבין מקבלי המענקים היה דומה לשיעורן מקרב העצמאים. החלק היחסי של סך המענקים שקיבלו נשים – שמושפע מההכנסה הקודמת – היה בשיעור מעט נמוך יותר.¹⁸

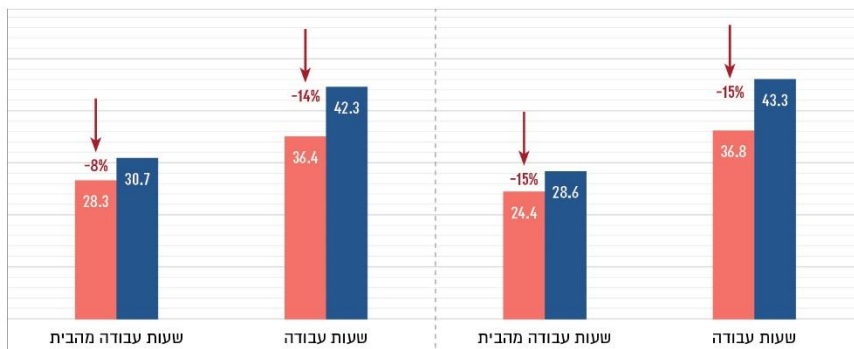
2.4 עבודה מהבית

במהלך משבר הקורונה, על רקע סגירת מקומות העבודה ומוסדות החינוך והמגבלות שהוטלו על תנועת אנשים, התרחב באופן משמעותי היקף העבודה מהבית. עבודה מהבית מאפשרת גמישות שיכולה להביא לאיזון טוב יותר בין עבודה וחיים אישיים, ולהוות פתרון מסוים לחלק מההורים העובדים במהלך משבר הקורונה. עם זאת, פתרון זה אינו אפשרי לכל העובדים, ובהם לעובדים חיוניים דוגמת עובדי מערכת הבריאות (שרובם, כאמור, נשים). לצד זאת, עבודה מהבית עשויה לגרום לטשטוש גבולות בין זמן שמוקדש לעבודה בתשלום וזמן שמוקדש למטלות הבית וליצור עומס שעלול ליפול ברובו על כתפי נשים שכן בפועל – לרוב הן אלו שנושאות בעיקר הטיפול בילדים ועבודות בית.¹⁹ להלן מוצגים נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על עבודה מהבית בחודשים אוקטובר 2020 (במהלכו התקיים הסגר השני) ודצמבר 2020 (לפני הסגר השלישי):²⁰

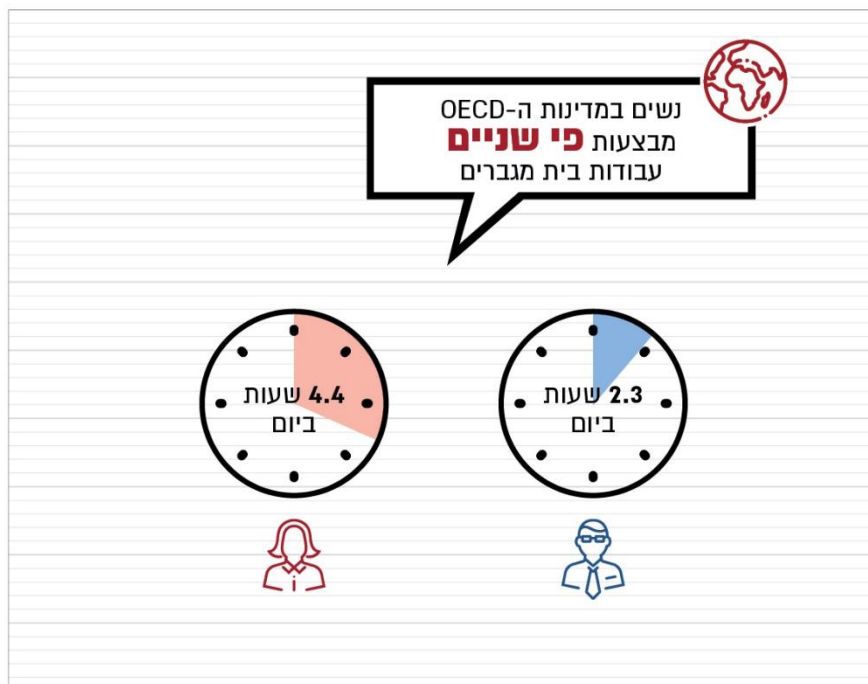

רוב העובדים מהבית הן נשים אך הן עובדות פחות שעות מהגברים:

בשתי תקופות הזמן נשים היוו מיעוט מקרב המועסקים אך רוב מקרב העובדים מהבית. לצד זאת, ממוצע שעות העבודה השבועיות שעבדו גברים מהבית היה גבוה ביחס לממוצע שעות העבודה מהבית של הנשים, זאת בדומה למתקיים ביחס לממוצע שעות העבודה הכוללת של גברים ושל נשים. באוקטובר, בו גם הגברים וגם הנשים עבדו יותר שעות מהבית, הפער בין שעות העבודה מהבית של גברים ונשים הצטמצם.

2.5 עבודות בית

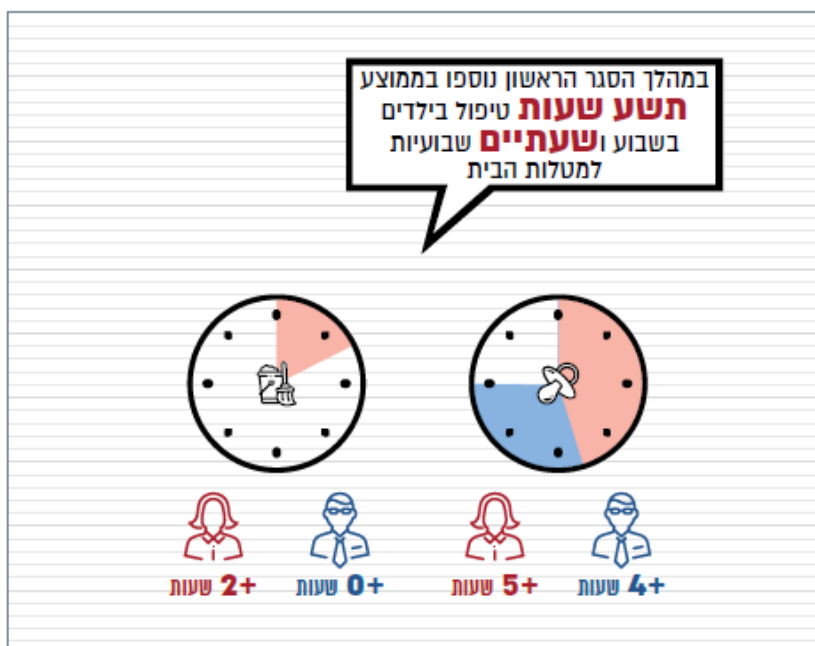

חלק ניכר מהזמן שמושקע בעבודות בית במדינות ה-OECD מוקדש לטיפול בילדים, וגם בכך נשים משקיעות כפליים מגברים (וכך גם בכל הנוגע לטיפול באנשים מבוגרים).²¹

ישראל אינה נכללת בנתוני ה-OECD המובאים לעיל אך גם בה נשים נושאות בעיקר נטל עבודות הבית. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משנת 2019, **בשני שלישים מהמשפחות בישראל בהן שני בני הזוג עובדים, האישה אחראית באופן בלעדי על מטלות הכביסה, בקרוב ל-60% מהמשפחות האישה אחראית בלעדית על הכנת האוכל, וביותר ממחצית המשפחות היא האחראית הבלעדית על מטלות הניקיון. הטיפול בילדים אמנם נעשה לרוב על ידי שני בני הזוג, אך בעוד ש-20% מהנשים אחראיות בלעדיות על מה שנוגע לטיפול בילדים, בקרב הגברים עומד שיעור זה על 1% בלבד.**²²

בדוח ה-OECD הוערך שמשבר הקורונה יכביד את העול המוטל על כתפי נשים בהקשר זה; סגירת מוסדות החינוך והטיפול בילדים מגדילה את משך הזמן שנדרש לטיפול וחינוך של הילדים בבית, והשהות הממושכת בבית מגדילה גם את היקף מטלות הבית האחרות, דוגמת בישול וניקיון. הסיכון המוגבר שמחלת הקורונה מהווה לקרובי משפחה מבוגרים עשוי גם הוא לתרום לגידול בהיקף המטלות היומיות.²³

בישראל, סקר שערכו חוקרים מאוניברסיטת חיפה במשקי בית בהם שני בני הזוג מועסקים, העלה כי **תוספת שעות עבודות הבית במהלך הסגר הראשון לא התחלקה באופן שווה בין נשים וגברים.**²⁴

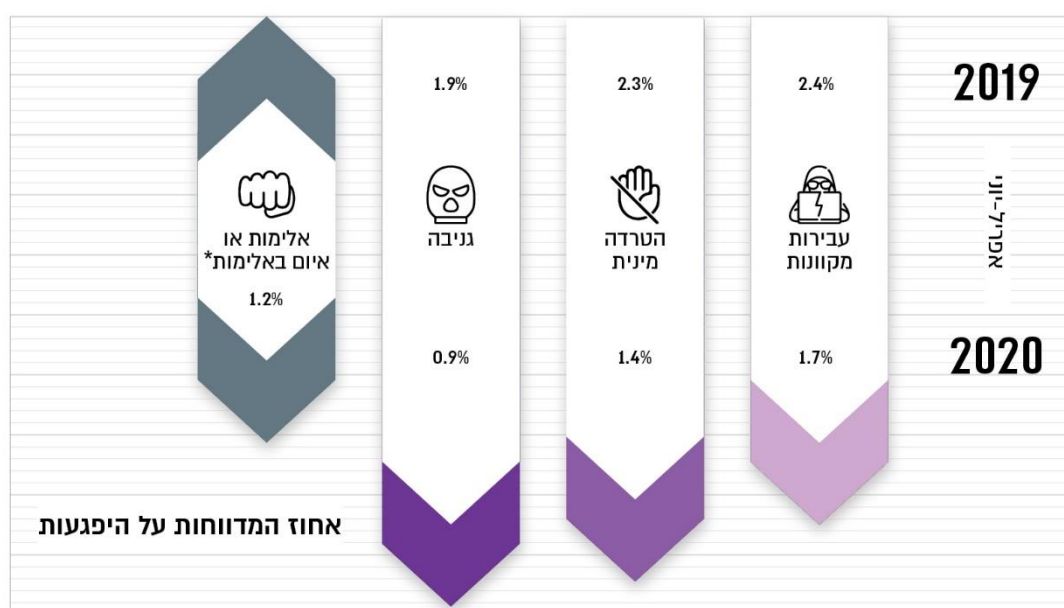
ממצאים ממדינות שונות מעידים גם הם על עלייה לא שווה במספר השעות שהקדישו נשים וגברים לעבודות בית במהלך הקורונה; עלייה שהביאה להגדלת הפער בין שעות העבודה ללא תשלום של נשים וגברים ב-50%. נשים גם דיווחו יותר מגברים על קושי לשלב בין דרישות העבודה ומטלות הבית.²⁵

3. ביטחון אישי והיפגעות

במהלך משבר הקורונה חלו שינויים בביטחון האישי של נשים ובתחושת הביטחון שלהן תוך חידוד ההבדל בין הזירה הציבורית בה יש אינדיקציות כי חל שיפור בביטחון האישי של נשים ובתחושת הביטחון שלהן, ובין הזירה הביתית בה חלה החמרה באלימות כלפי נשים.

על פי סקר הביטחון האישי של הלמ"ס, נשים דיווחו שבתקופת הקורונה (אפריל-יוני 2020) הן נפגעו פחות מעבירות שונות לעומת בתקופה המקבילה ב-2019.²⁶

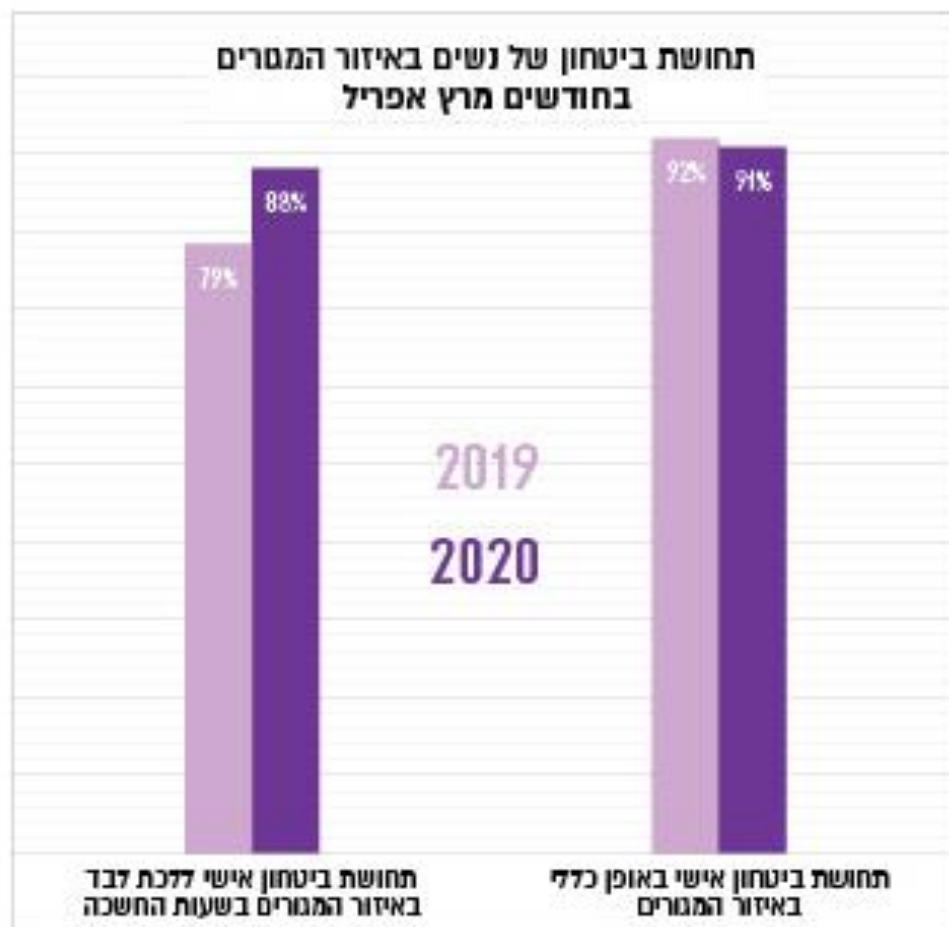

* שאלה זו אינה מבחינה בין אלימות בבית ומחוץ לבית.

נתוני המשטרה על פתיחת תיקים וכן נתוני משרד הבריאות על פניות לחדרים אקוטיים (חדרים המיועדים לטיפול בנפגעות ונפגעי תקיפה מינית) בחמישה בתי חולים, מעידים על **ירידה במספר הדיווחים על עבירות המין**.²⁷

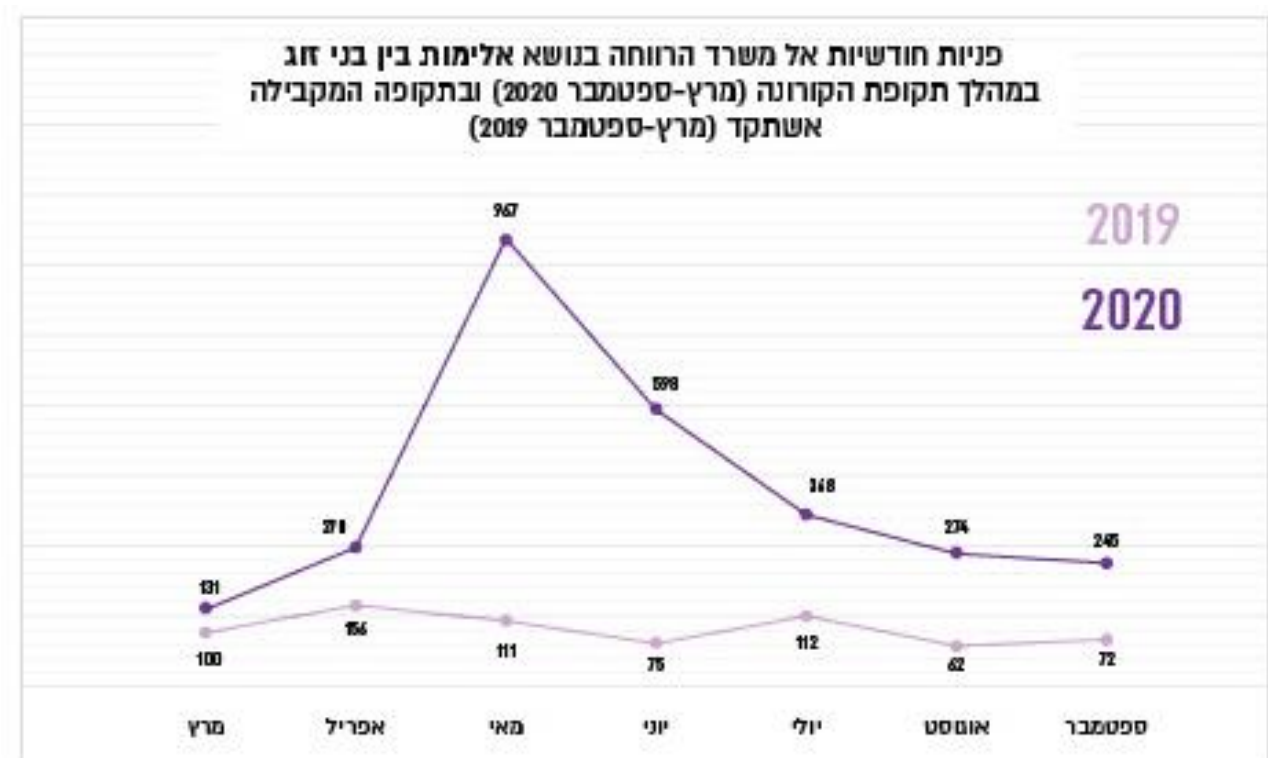
שיעור הנשים
שחשות ביטחון
ללכת לבד בחשיכה
עלה בתקופת
הקורונה.²⁸

3.1 אלימות במשפחה

אלימות בתוך המשפחה, ובפרט אלימות כלפי נשים, נוטה להחמיר במצבי משבר ולחץ. בתקופת הקורונה, בניסיון לצמצם את התפשטות הנגיף, הושטו בישראל הגבלות תנועה שהביאו לשהייה ממושכת בבתים, ללא יציאה למסגרות לימודים, עבודה או פנאי. ההשלכות הכלכליות, החברתיות והפסיכולוגיות של הגבלות אלו, בשילוב עם חוסר הוודאות וחשש מההשלכות הבריאותיות והאחרות של המשבר, עשויות לתרום להתפרצות והתגברות של אלימות כלפי נשים;²⁹ הנתונים שיוצגו להלן מעידים כי בתקופת הקורונה אכן חלה **עליה בהיקף האלימות בין בני**

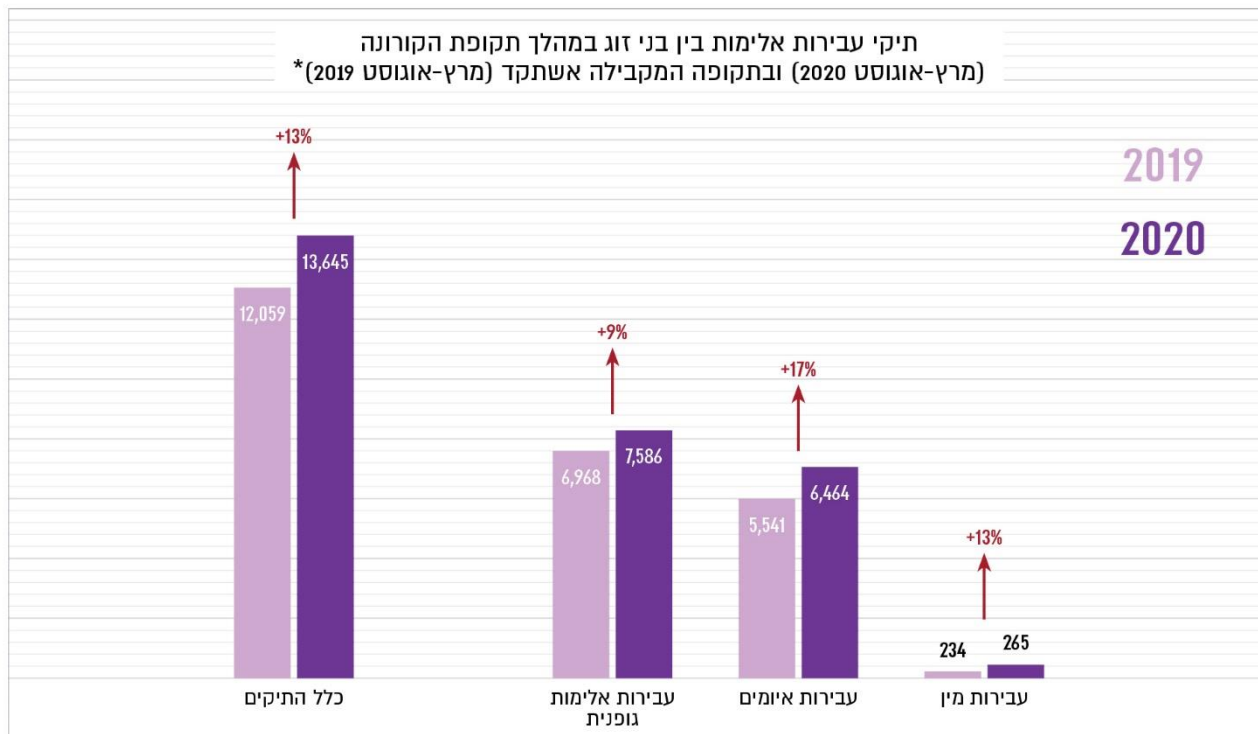
זוג.

ממשרד הרווחה נמסר כי סביר שהעלייה הניכרת במספר הפניות בחודשים מאי-יוני 2020 קשורה בקמפיין התקשורתי שנערך באותה תקופה להעלאת המודעות לקיומו של קו החירום.³⁰

בדיקה מדגמית שנערכה במשרד הצביעה על **עלייה של 25%-30% במספר הפניות למרכזים למניעת אלימות במשפחה במהלך תקופת הקורונה**. העלייה הגדולה ביותר הייתה בהפניות שמקורן במשטרה.³¹

גם במספר תיקי האלימות בין בני זוג שנפתחו במשטרה חלה עליה.³²

* בכל תיק משטרתי עשויות להירשם כמה עבירות

גם במדינות נוספות נצפתה עלייה בדיווחים על אלימות במשפחה במהלך משבר הקורונה.³³

במבט קדימה

הנתונים שהובאו להלן לא מספקים תמונה ממצה של השפעות הקורונה על נשים בישראל ועדיין מוקדם לבחון את ההשפעות ארוכות הטווח של המשבר. אך גם מהתמונה החלקית המצטיירת עולה בבירור כי נשים הושפעו וממשיכות להיות מושפעות מהמגפה העולמית באופנים שאינם תמיד זהים לאלו של גברים. לנוכח זאת עולה החשיבות של שילוב נקודת המבט המגדרית בגיבוש המדיניות להתמודדות עם הנגיף וליציאה מהמשבר.

על רקע זה, גורמים בין-לאומיים שונים – לרבות האו"ם, ה-OECD והפרלמנט האירופי – קוראים לאימוץ גישה רגישת מגדר בעיצוב מדיניות ההתמודדות עם המשבר ואסטרטגיית היציאה ממנו; גישה

שתיקה בחשבון את חוסר השוויון והפערים המגדריים שבאו לידי ביטוי והתעצמו במהלך המשבר. גורמים אלו מעלים את החשש כי בהיעדר הטמעה של חשיבה מגדרית בתהליכי קבלת החלטות, ההתקדמות העולמית שנעשתה בעשורים האחרונים בקידום מעמדן של נשים עלולה להיבלם ואי השוויון המגדרי לא רק שלא יצטמצם, אלא הוא עלול אף לגדול.³⁴ לאור חשיבות העניין בחר האו"ם להציב את הסוגיה במרכז הדיון ביום האישה הבינלאומי 2021 שיוקדש לנושא נשים בהנהגה: קידום עתיד שוויוני בעולם תחת צל הקורונה (Women in leadership: Achieving

³⁵.(an equal future in a COVID-19 world

מקורות

- ¹ European Institute for Gender Equality, [Covid-19 and gender equality](#), accessed: 20 January 2021; European Parliament, Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies, [The gendered impact of the COVID-19 crisis and post-crisis period](#), Study Requested by the FEMM committee, September 2020; OECD, OECD Employment Outlook 2020 : Worker Security and the COVID-19 Crisis, [Box 1.3. Women on all fronts during the COVID-19 crisis](#), 2020; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020.
- ² תחלואה: מערכת ה-BI של משרד הבריאות, נבדקים לפי מין; חולים לפי מין; נפטרים לפי מין, הופק ב-3 בפברואר 2021, 18:00; מאושפזים לפי מין, הופק ב-22 בפברואר 2021, 20:00; תמותה: משרד הבריאות, נגיף הקורונה בישראל - תמונת מצב כללית, נפטרים על פי גיל ומגדר, עדכון אחרון: 22 בפברואר 2021, 09:19; התחסנות: מערכת ה-BI של משרד הבריאות, מתחסנים במנה ראשונה ובמנה שנייה לפי מין, הופק ב-18 בפברואר 2020, 20:00; נתוני אוכלוסיה: עיבוד נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2020 - מספר 71, לוח 2.3 אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, 15 בספטמבר 2020.
- ³ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדדי איכות חיים בישראל במהלך מגפת הקורונה - נתונים נבחרים, 2020, 22 בדצמבר 2020, עמ' 16; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (1), 7 במאי 2020; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (2), 26 במאי 2020; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (3), 26 ביולי 2020; החוסן האזרחי בתקופת משבר הקורונה (4), 16 בנובמבר 2020.
- ⁴ European Parliamentary Research Service (EPRS), [The coronavirus crisis: An emerging gender divide?](#), 2 March 2021.
- ⁵ טלי טסלר, ממונה על תחום קשרי ממשל, מערך דוברות וקשרי ממשל, מכבי שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 16 בפברואר 2020; מירה אהרוני, ממונה על פניות הציבור והרגולציה, חטיבת הרפואה, קופת חולים מאוחדת, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 18 בפברואר 2020; פרופ' שלמה וינקר, ראש חטיבת הרפואה, לאומית שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 28 בפברואר 2021.
- ⁶ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע ואחריות חוק חופש המידע בכללית, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 20 בדצמבר 2020; דוא"ל 31 בינואר 2021.
- ⁷ הנ"ל, דוא"ל, 20 בדצמבר 2020.
- ⁸ טלי טסלר, ממונה על תחום קשרי ממשל, מערך דוברות וקשרי ממשל, מכבי שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 16 בפברואר 2020.
- ⁹ שם; מירה אהרוני, ממונה על פניות הציבור והרגולציה, חטיבת הרפואה, קופת חולים מאוחדת, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מצגת, 18 בפברואר 2020.
- ¹⁰ פרופ' שלמה וינקר, ראש חטיבת הרפואה, לאומית שירותי בריאות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 22 בפברואר 2021.
- ¹¹ משרד הבריאות, כוח אדם במקצועות הבריאות 2019, יולי 2020, עמ' 20, 111, 127; OECD, OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis, [Box 1.3. Women on all fronts during the COVID-19 crisis](#), 2020.
- ¹² OECD, OECD Employment Outlook 2020 : Worker Security and the COVID-19 Crisis, [Box 1.3. Women on all fronts during the COVID-19 crisis](#), 2020.
- ¹³ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד נתוני השנתון הסטטיסטי לישראל 71, לוח 9.12 מועסקים ושכירים, לפי ענף כלכלי, קבוצת אוכלוסייה ומין, לוח 9.18 מועסקים ושכירים, לפי משלח יד, קבוצת אוכלוסייה ומין, 26 ביולי 2020.
- ¹⁴ מירי אנדבלד ואורן הלר, המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, משבר הקורונה: מאפייני המובטלים והחוזרים לשוק העבודה בגל הראשון והמובטלים בגל השני, דצמבר 2020.
- ¹⁵ European Parliamentary Research Service (EPRS), [The coronavirus crisis: An emerging gender divide?](#), 2 March 2021.
- ¹⁶ אורן הלר, המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת: שיעור הנמצאים בכל אחת מקבוצות מקבלי דמי האבטלה ב-2020 מתוך המועסקים בשנת 2019, לפי ענפים כלכליים ומגדר, 10 בפברואר 2021.
- ¹⁷ אלינה שוורצמן, מרכזת נושאים מקצועיים, אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 בפברואר 2021; דן כהן, סטודנט - קשרי כנסת וממשל, אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 8 בפברואר 2021.

- ¹⁸ משרד ראש הממשלה, השולחן הבין מגזרי לצרכי נשים במשבר הקורונה, [אקסל מדדים השולחן לצרכי נשים בעת משבר הקורונה - אוגוסט 2020](#) (נתוני רשות המיסים), אוגוסט 2020; רפאלה כהן, מנהלת תחום מחקרי ביטוח וגבייה, המוסד לביטוח לאומי, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 9 ביוני 2020.
- ¹⁹ International Labour Organization, [Teleworking during the COVID-19 pandemic and beyond: A practical guide](#), July 2020, p. 18; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020, p. 15.
- ²⁰ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לוח 11 – גברים ונשים מועסקים ושכירים (לא כולל הנעדרים זמנית מעבודתם כל השבוע), ממוצע שעות עבודה בשבוע, לפי ענף כלכלי ומשלח יד ועבודה מהבית, נתונים מקוריים, ספטמבר-דצמבר 2020, הועבר בדוא"ל: מרק פלדמן, סגן מנהל אגף בכיר מיקרו כלכלה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 8 בפברואר 2021.
- ²¹ OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020, p. 2, 4-5; OECD Database: [Employment: Time spent in paid and unpaid work, by sex](#), retrieved: 2 March 2021.
- ²² הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים מתוך הסקר החברתי 2019: שילוב חיי משפחה ועבודה וחלוקת התפקידים בין בני הזוג בבית – [תרשים 5: חלוקת התפקידים בקרב זוגות נשואים ששניהם עובדים, אחוזים, 2019](#), 21 יולי 2020.
- ²³ OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020, p. 2, 4-5.
- ²⁴ אפרת הרצברג-דרוקר, מאיר יעיש וטלי קריסטל, [משפחה ותעסוקה בעת משבר: ישראל תחת מגפת הקורונה](#), אוניברסיטת חיפה, 2020. יצוין כי הממצאים מבוססים על סקר אינטרנטי שנערך על מדגם שאינו מייצג בהכרח את החברה הישראלית. Tali Kristal and Meir Yaish, [Does the coronavirus pandemic level the gender inequality curve? \(It doesn't\)](#), *Research in Social Stratification and Mobility* 68, August 2020.
- ²⁵ European Parliament, Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies, [The gendered impact of the COVID-19 crisis and post-crisis period](#), Study Requested by the FEMM committee, September 2020, p. 32-33.
- ²⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [ממצאים מתוך סקר ביטחון אישי לתקופת הקורונה, 2020](#), 16 בדצמבר 2020.
- ²⁷ משרד ראש הממשלה, השולחן הבין מגזרי לצרכי נשים במשבר הקורונה, [אקסל מדדים השולחן לצרכי נשים בעת משבר הקורונה - אוגוסט 2020](#) (נתוני משטרת ישראל ונתוני משרד הבריאות), אוגוסט 2020.
- ²⁸ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [השלכות חברתיות וכלכליות של התפרצות מגפת הקורונה - סיכום ביניים \(חלק 2\) מרץ-אוגוסט 2020](#), 16 בספטמבר 2020 עמ' 14-15.
- ²⁹ OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), 1 April 2020; WHO, [COVID-19 and violence against women. What the health sector/system can do](#), 26 March 2020.
- ³⁰ איילה מאיר, מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה, משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, שיחת טלפון, 12 בנובמבר 2020; אפרת איריס בן עוז, ממנה (מוקד רווחה טלפוני 118), משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שיחת טלפון 16 בנובמבר 2020.
- ³¹ איילה מאיר, מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה, משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 2 בנובמבר 2020.
- ³² עיבוד נתונים שהופקו באגף תכנון ואסטרטגיה במשטרת ישראל והועברו בדוא"ל: גל יונה, רכזת לשכת השר לביטחון הפנים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 27 באוקטובר 2020.
- ³³ EIGE, [Covid-19 and gender equality: Gender-based violence](#), Retrieved: 3 March 2021; European Parliamentary Research Service (EPRS), [Covid-19: The need for a gendered response](#), February 2021, p. 7; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), 1 April 2020.
- ³⁴ European Parliament, [Resolution on the Gender Perspective in the COVID-19 Crisis and Post-Crisis Period](#), 21 January 2021 European Parliamentary Research Service (EPRS), [Covid-19: The need for a gendered response](#), February 2021; OECD, [Women at the core of the fight against COVID-19 crisis](#), April 2020; UN Secretary-General, [Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women](#), 9 April 2020.
- ³⁵ UN Women, [International Women's Day 2021 theme – "Women in leadership: Achieving an equal future in a COVID-19 world"](#), 10 November 2020.

הכנסת | מרכז המחקר והמידע
www.knesset.gov.il/mmm
